

Totta vai tarua?

Opettajan ohjeet

TAVOITE

Tämän tehtävän tarkoituksena on herättää oppilaiden kiinnostus kestävään kehitykseen ja ympäristöasioihin hausalla ja vuorovaikutteisella tavalla.

TEHTÄVÄN KULKU

1 Johdanto: Kerro oppilaille, että he pääsevät pohtimaan, mitkä väittämät ovat totta ja mitkä tarua. Selitä, että kestävään kehitykseen liittyy luonnon suojeleminen ja viisaat valinnat arjessa.

2 Väittämien esittäminen: Lue yksi väittämä kerrallaan ääneen ja anna lasten miettiä vastausta. He voivat:

- Nostaa käden ylös, jos uskovat väittämän olevan totta.
- Pitää kädet alhaalla, jos uskovat väittämän olevan tarua.
- Liikkua tilassa (esim. siirtyä yhdelle puolelle huonetta, jos väittämä on totta, ja toiselle puolelle, jos se on tarua).

3 Keskustelu: Kerro oikea vastaus ja selitä lyhyesti, miksi se on totta tai tarua. Kannusta oppilaita kertomaan omia ajatuksiaan ja esimerkkejä arjestaan.

4 Lopetus: Voitte yhdessä miettiä, mitä kestäväen kehityksen tekoja oppilaat voivat tehdä kotona, päiväkodissa tai koulussa. Lopuksi voidaan esimerkiksi piirtää kuvia hyvistä ympäristöteoista.

5 Vinkki:

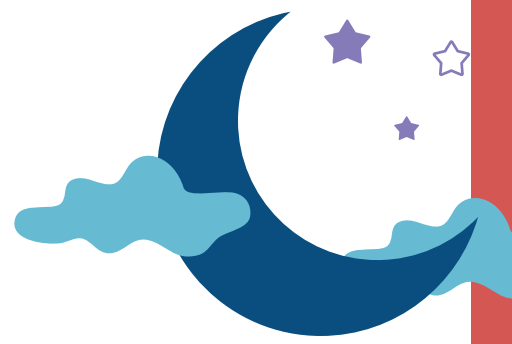
Voit muokata aktiviteettia oppilaiden iän ja ryhmän koon mukaan. Esimerkiksi nuoremmille oppilaille riittää yksinkertainen keskustelu, kun taas isommille voi lisätä pohdintatehtäviä tai parikeskusteluja.

Kun olette käyneet läpi "Totta vai tarua?" -väittämät, jatkakaa keskustelua pohtimalla yhdessä, miten jokainen voi arjessaan tehdä ympäristöystävällisiä valintoja.

Kysy oppilailta:

1. Mitä itse teet jo nyt? – Esimerkiksi: Sammutatko valot? Käytätkö eväsrasiaa? Syötkö lautasen tyhjäksi?
2. Mitä uutta voisit kokeilla? – Mikä olisi helppo tapa auttaa luontoa?
3. Miten voisimme yhdessä tehdä päiväkodista/koulusta ympäristöystävällisemmän paikan?

Totta vai tarua?

Suomessa lajittelu ei ole niin tärkeää, koska kaikki jätteet poltetaan energiaksi.

TOTTA

TARUA

Vaatteiden ja elektroniikan valmistaminen kuluttaa paljon luonnonvaroja ja energiaa.

TOTTA

TARUA

Sähköautoista ei ole mitään hyötyä ympäristölle, koska niiden akut saastuttavat luontoa.

TOTTA

TARUA

@taikasatukulma
www.taikasatukulma.fi

TAIKASATUKULMA

Totta vai tarua?

Jos jätät kännykkälaturin seinään ilman, että lataat puhelinta, se kuluttaa sähköä.

TOTTA

TARUA

Muovin keksiminen oli huono asia, koska se saastuttaa ympäristöä.

TOTTA

TARUA

Suomessa hanavesi on puhtaampaa ja ekologisempaa juoda kuin pullovesi.

TOTTA

TARUA

@taikasatukulma
www.taikasatukulma.fi

TAIKASATUKULMA

Totta vai tarua?

Eksoottisten hedelmien, kuten banaanien ja mangojen, ostaminen on aina huono valinta ympäristön kannalta.

TOTTA

TARUA

Jokainen voi omilla valinnoillaan vaikuttaa ilmastonmuutoksen hidastumiseen.

TOTTA

TARUA

Kaupassa kannattaa valita tuotteita, joissa on ympäristömerkki, kuten Joutsenmerkki tai EU:n Luomumerkki.

TOTTA

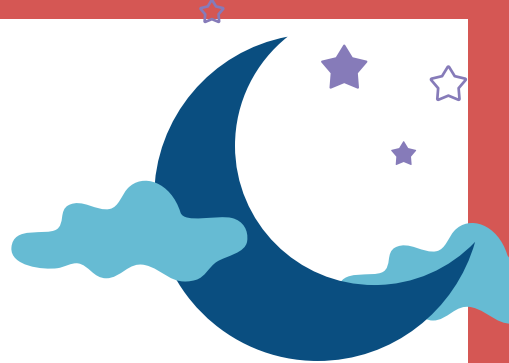
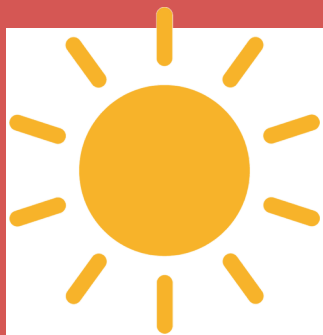
TARUA

@taikasatukulma
www.taikasatukulma.fi

TAIKASATUKULMA

Totta vai tarua?

Kun biojätteet laitetaan sekajätteeseen, ne hajoavat nopeasti kaatopaikalla ilman haittavaikutuksia.

TOTTA

TARUA

Kun lataan videoita ja pelaan verkossa, se ei kuluta mitään luonnonvaroja.

TOTTA

TARUA

On parempi ostaa yksi laadukas ja kalliimpi tuote, joka kestää pitkään, kuin useita halpoja, jotka hajoavat nopeasti.

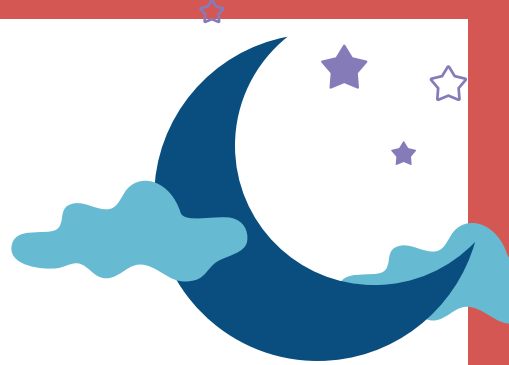
TOTTA

TARUA

@taikasatukulma
www.taikasatukulma.fi

Totta vai tarua?

Vastaukset

1. Suomessa lajittelu ei ole niin tärkeää, koska kaikki jätteet poltetaan energiaksi.

Tarua. Vaikka osa jätteistä hyödynnetään energiantuotannossa, lajittelu on erittäin tärkeää. Kierrättämällä materiaaleja, kuten paperia, lasia ja metalleja, säästetään luonnonvaroja ja energiaa. Lisäksi biojätteen erilliskeräys mahdollistaa sen hyödyntämisen biokaasun tuotannossa ja kompostoinnissa, mikä vähentää kaatopaikoille päätyvän jätteen määrää ja kasvihuonekaasupäästöjä.

2. Vaatteiden ja elektroniikan valmistaminen kuluttaa paljon luonnonvaroja ja energiaa.

Totta. Tekstiili- ja elektroniikkateollisuus ovat resurssi-intensiivisiä aloja. Esimerkiksi yhden puuvillaisen T-paidan valmistukseen kuluu noin 2 700 litraa vettä. Elektroniikkatuotteiden valmistus vaatii harvinaisia metalleja ja paljon energiaa, ja tuotantoprosessit voivat aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia.

3. Sähköautoista ei ole mitään hyötyä ympäristölle, koska niiden akut saastuttavat luontoa.

Tarua, mutta asia on monimutkainen. Sähköautot tuottavat käytön aikana vähemmän paikallisia päästöjä kuin polttomoottoriautot, mikä parantaa ilmanlaatua erityisesti kaupungeissa. Kuitenkin akkujen valmistus on energiaintensiivistä ja vaatii harvinaisia metalleja, joiden louhinta voi aiheuttaa ympäristöhaittoja. Akkuteknologian kehittyessä ja kierrätyksen parantuessa sähköautojen ympäristövaikutukset vähenevät ajan myötä.

4. Jos jätät kännykkälaturin seinään ilman, että lataat puhelinta, se kuluttaa sähköä.

Totta. Vaikka nykyaikaisten latureiden virrankulutus ilman kuormaa on hyvin vähäistä, ne kuluttavat silti jonkin verran sähköä ollessaan kytkettynä pistorasiaan. Pitkällä aikavälillä tämä "haamukäyttö" voi lisätä energiankulutusta ja sähkölaskua.

5. Muovin keksiminen oli huono asia, koska se saastuttaa ympäristöä.

Tarua, mutta asia on monimutkainen. Muovi on monipuolinen ja kestävä materiaali, joka on mahdollistanut monia teknologisia edistysaskeleita. Kuitenkin kertakäyttöisten muovituotteiden laajamittainen käyttö ja puutteellinen jätehuolto ovat johtaneet vakaviin ympäristöongelmiin, kuten muovijätteen merissä. Ongelma ei ole itse materiaalissa, vaan sen kestäättömässä käytössä ja hallitsemattomassa hävittämisessä.

6. Suomessa hanavesi on puhtaampaa ja ekologisempaa juoda kuin pullovesi.

Totta. Suomessa hanavesi on korkealaatuista ja täyttää tiukat laatuvaatimukset. Pulloveden tuotanto ja kuljetus kuluttavat enemmän resursseja ja energiaa sekä aiheuttavat muovijätettä, joten hanaveden käyttö on sekä ympäristöystävällisempää että taloudellisempää.

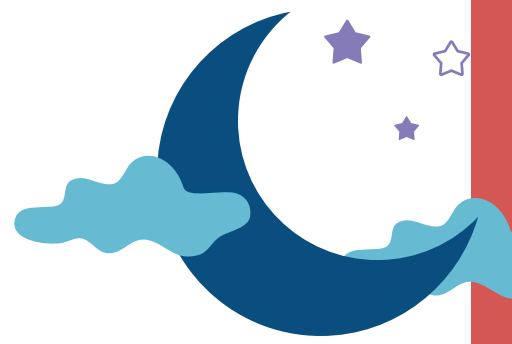
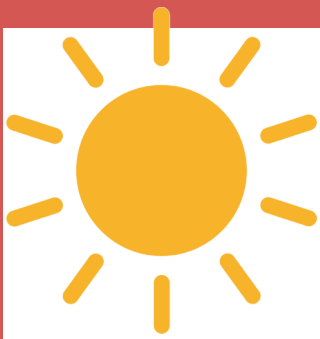

@taikasatukulma

www.taikasatukulma.fi

TAIKASATUKULMA

Totta vai tarua?

Vastaukset

7. Eksoottisten hedelmien, kuten banaanien ja mangojen, ostaminen on aina huono valinta ympäristön kannalta.

Tarua, mutta riippuu tuotteesta. Eksoottisten hedelmien kuljetus Suomeen aiheuttaa päästöjä, mutta jos ne on tuotettu kestäväillä menetelmillä, kuten Reilun Kaupan periaatteiden mukaisesti, niiden ostaminen voi tukea paikallisia viljelijöitä ja kestäväää kehitystä. On tärkeää kiinnittää huomiota tuotteen alkuperään ja tuotantotapoihin.

8. Jokainen voi omilla valinnoillaan vaikuttaa ilmastonmuutoksen hidastumiseen.

Totta. Yksilön valinnoilla, kuten energiansäästöllä, kierrätyksellä, kasvisruoan suosimisella ja kestäväillä liikkumistavoilla, on merkitystä. Vaikka yksittäisen teon vaikutus on pieni, monien ihmisten yhteiset toimet voivat yhdessä hidastaa ilmastonmuutosta merkittävästi.

9. Kaupassa kannattaa valita tuotteita, joissa on ympäristömerkki, kuten Joutsenmerkki tai EU:n Luomumerkki.

Totta. Ympäristömerkit osoittavat, että tuote täyttää tiukat ympäristövaatimukset koko elinkaarensa ajan, mukaan lukien tuotanto, käyttö ja hävittäminen. Valitsemalla ympäristömerkittyjä tuotteita kuluttaja voi vähentää ympäristökuormitusta ja tukea kestäväää tuotantoa.

10. Kun biojätteet laitetaan sekajätteeseen, ne hajoavat nopeasti kaatopaikalla ilman haittavaikutuksia.

Tarua. Kaatopaikoilla biojäte hajoaa anaerobisesti eli ilman happea, mikä johtaa metaanin muodostumiseen. Metaani on voimakas kasvihuonekaasu, joka edistää ilmastonmuutosta. Biojätteen erilliskeräys ja kompostointi mahdollistavat sen hyödyntämisen ravinteina ja energiana sekä vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä.

11. Kun lataan videoita ja pelaan verkossa, se ei kuluta mitään luonnonvaroja.

Tarua. Internetin käyttö kuluttaa merkittävästi energiaa. Verkkopalveluiden, kuten videoiden suoratoiston ja online-pelaamisen, taustalla on datakeskuksia, tiedonsiirtoverkkoja ja päätelaitteita, jotka kaikki kuluttavat sähköä. Arvioiden mukaan tietotekniikka-alan osuus globaalista sähkönkulutuksesta on noin 5–12 prosenttia, ja osuus on kasvussa.

12. On parempi ostaa yksi laadukas tuote, joka kestää pitkään, kuin useita halpoja, jotka hajoavat nopeasti.

Totta. Laadukkaiden ja kestävien tuotteiden hankkiminen vähentää uusien tuotteiden valmistuksen tarvetta, mikä säästää luonnonvaroja ja vähentää ympäristökuormitusta. Pitkäikäiset tuotteet myös vähentävät jätteen määrää ja usein tulevat pitkällä aikavälillä edullisemmiksi kuin useiden halpojen tuotteiden ostaminen.

@taikasatukulma
www.taikasatukulma.fi

TAIKASATUKULMA